

زغونوس پاشا

۴۶۳

جلوگیری از مداخله نیروهای دریایی اروپایی در دفاع از قسطنطنیه، به بنای روم ایلی حصاری* / روملی حصاری در ۸۵۶ همت گماشت (ابن کمال^۸، دفتر ۷، ص ۳۴؛ نیز خیرالله افندی، ج ۸، ص ۵۹-۵۸). در محاصره قسطنطنیه که تعدادی از ارکان دولت به ویژه خلیل پاشا، برای برداشتن محاصره به محمد دوم فشار می آوردند، زغونوس پاشا از مخالفان مصالحه با روم شرقی بود (بدلیسی، گ ۷۲۲؛ سعدالدین افندی، ج ۱، ص ۴۲۳). زغونوس پاشا در جریان محاصره و فتح قسطنطنیه، پس از خلیل پاشا، دومین فرمانده سپاه عثمانی بود. او نزد سلطان اعتبار بیشتری داشت (ارن، ص ۲۴) و در فتح قسطنطنیه بسیار تأثیرگذار بود (خیرالله افندی، ج ۸، ص ۶۸، ۸۵؛ کرتولوس^۹، ص ۴۸-۴۷، ۷۵، ۷۹، ۸۴؛ نیز رانسیمان، ص ۹۴، ۱۱۰-۱۱۱، ۱۱۸، ۱۲۵، ۱۲۸، ۱۳۶). با فتح قسطنطنیه در ۸۵۷ (خیرالله افندی، ج ۸، ص ۶۴، ۶۷)، جایگاه زغونوس پاشا تحکیم یافت (اینالچق، ۱۹۹۵، ص ۱۳۲، ۱۳۴)، تاجایی که در تسخیر حصار غلطه / گالاتا^{۱۰} (خیرالله افندی، ج ۸، ص ۸۵-۸۶؛ کرتولوس، ص ۴۷-۴۸)، امان نامه داده شده به ساکنان مسیحی آنجا، را او از طرف سلطان عثمانی امضا کرد (هوجی، ص ۵۲).

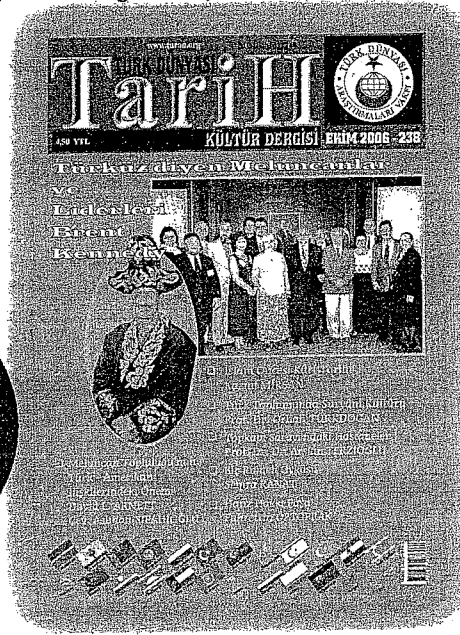
درباره وزیراعظم شدن زغونوس پاشا اختلاف نظر وجود دارد. برخی بر این باورند که در چهلمین روز فتح قسطنطنیه و پس از عزل و اعدام خلیل پاشا چندرلی در ۸۵۷، زغونوس پاشا به جای وی وزیراعظم شد (ابن کمال، دفتر ۷، ص ۹۴-۹۰؛ د. اسلام، ذیل ماده و «محمد دوم»؛ برای تحقیق جامع در این زمینه ← اینالچق، ۱۹۶۰، ص ۴۱۳-۴۱۴) و حتی سه سال در این مقام باقی ماند (فریلی^{۱۱}، ص ۴۸، ۵۰، ۵۵). گفته شده است که زغونوس پاشا در ازین رفتن نفوذ هشتادساله خاندان چندرلی در حکومت عثمانی بسیار مؤثر بوده است (ابن کمال، دفتر ۷، مقدمه توران، ص LXXI). بنابر نظر دیگر، با اینکه انتظار می رفت پس از خلیل پاشا، زغونوس پاشا که وزیر ثانی (مقام بعد از وزیراعظم) بود (اینالچق، ۱۹۹۵، ص ۱۳۴-۱۳۵)، جانشین وی شود، احتمالاً به علت مخالفت بینی چریان این امر تحقق نیافت و محمود پاشا (بیگلربیگی آناتولی) به صدارت رسید (اینالچق، ۱۹۶۰، ص ۴۱۴؛ ارن، ص ۲۳-۲۴؛ نیز خیرالله افندی، ج ۸، ص ۷۶؛ عثمان زاده احمد تائب، ص ۹). برخی نیز بر این باورند که زغونوس پاشا پس از خلیل پاشا مدت بسیار کوتاهی به مقام وزیر اعظمی منصوب شده بود (ابن کمال، همانجا؛ نیز اینالچق، ۱۹۹۵، ص ۱۳۵؛ ارن،

زغونوس پاشا، سردار سپاه عثمانی و وزیر محمد فاتح* در قرن نهم. زغونوس ظاهراً از دوشیرمه* های مسلمان و ترک شده با اصالت رومی، یونانی یا آلبانیایی بوده است (خیرالله افندی، ج ۷، ص ۷۸؛ اینالچق^۱، ۱۹۹۵، ص ۸۶؛ پانویس ۷۵؛ د. اسلام، چاپ دوم، ذیل ماده)، اما موضوع ترک تبار بودن وی نیز کاملاً متفی نیست (دانشمند^۲، ج ۱، ص ۲۳۹؛ ارن^۳، ص ۲۰-۱۷). زغونوس در خردسالی وارد مکتب اندرون در دربار عثمانی شد و به سرعت ترقی کرد. او پس از مدتی خدمت در مقام خزانه داری، در ۱۴۳۹ / ۱۴۳۹ والی آلبانی شد (اینالچق، ۱۹۹۵، ص ۸۶؛ ارن، ص ۱۹-۱۸، ۲۱). زغونوس پاشا در دوره ای که محمد دوم (بعداً محمد فاتح، حک: ۸۴۸ و ۸۵۵-۸۸۶) در فاصله بین نخستین دوره یکساله سلطنتش و سال جلوس دوباره اش حاکم مغنیا / مانسیا بود، اتابکی وی را برعهده داشت (طورسون بیگ، ص ۳۶؛ نیز دانشمند، همانجا) و گویا از همان ابتدا اندیشه فتح قسطنطنیه (استانبول) را به سلطان محمد تلقین می کرد (ارن، ص ۲۲). بنابر آنچه کاشفی^۴ در اثر منظومش، غزنامه روم (تألیف ۸۶۰؛ ص ۱۷، ۵۷) آورده، زغونوس پاشا در اثنای جنگ وارنه^۵ در ۸۴۸، وزیر محمد دوم بوده است. کاشفی هنگام ذکر نام چهار تن از وزرای محمد دوم نیز نخست نام زغونوس پاشا را آورده است. ازدواج زغونوس پاشا با فاطمه سلطان، دختر مراد دوم، نفوذ وی در دولت عثمانی را افزایش داد تا جایی که حتی آشکارا با سیاستهای وزیر اعظم، خلیل پاشا چندرلی*، مخالفت می کرد (ارن، ص ۲۱). زغونوس پاشا در دوره اول سلطنت محمد دوم، نفوذ زیادی بر سلطان داشت (خیرالله افندی، همانجا؛ نیز اینالچق، ۱۹۷۳، ص ۲۰) و به همین علت نیز خلیل پاشا در صدد برآمد زمینه بازگشت مراد دوم به قدرت را فراهم آورد (طورسون بیگ، ص ۳۴-۳۵؛ خیرالله افندی، ج ۷، ص ۷۸-۷۹).

با روی کار آمدن دوباره مراد دوم در ۸۴۹، زغونوس پاشا نیز از وزارت عزل گردید (سعدالدین افندی، ج ۱، ص ۳۸۷) و در پی جلوس مجدد محمد دوم، زغونوس پاشا بار دیگر به وزارت رسید. در این دوره، محمد دوم با خدیجه خاتون، دختر زغونوس پاشا، ازدواج کرد (رانسیمان^۶، ص ۵۸، ۶۱؛ باینگر^۷، ص ۸۶؛ ارن، ص ۲۸). زغونوس پاشا برخلاف خلیل پاشا و برخی ارکان دولت، که می کوشیدند محمد دوم را از فتح قسطنطنیه بازدارند (بدلیسی، گ ۷۰۴؛ طورسون بیگ، ص ۴۰)، سلطان را به این کار ترغیب می کرد (رانسیمان، ص ۷۳؛ اینالچق، ۱۹۷۳، ص ۹۷). او برای رسیدن به این هدف، از کسانی بود که برای

1. İnalçık	2. Danişmend	3. Eren	4. Kâşifi	5. Varna	6. Runciman
7. Babinger	8. İbn Kemal	9. Kritovoulos	10. Galata	11. Freely	

Türk Tarihi ve Kültürünü en emin kaynaklardan öğrenmek, evlatlarınıza başucu kitapları ve kültür hazineleri bırakmak istiyorsanız, aboneliğinizi yenilemekte, abonelik tavsiye etmekte gecikmeyiniz.

Yurt dışından abone olmak isteyenler için her derginin abone bedeli:

85 \$ ve Karşılığı

TÜRK DÜNYASI TARİH KÜLTÜR DERGİSİ

Her sayısı 4.5 YTL

64 sayfa renkli

Ayda bir çıkar

12 sayılıklı yıllık Yurtiçi Abone Bedeli 55 YTL

TÜRK DÜNYASI TARİH KÜLTÜR DERGİSİ

ve

TÜRK DÜNYASI ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

için yazılarınızı

dizgi@turan.org adresimize gönderebilirsiniz.

Posta Çeki Hesap No: 141720

Vakıfbank-Beyazıt Şubesi: 2002502

İşbankası Aksaray: 1192892

Posta Adresi: PK. 94 34471 Aksaray-İstanbul

İnternet Adresi: www.turan.org.

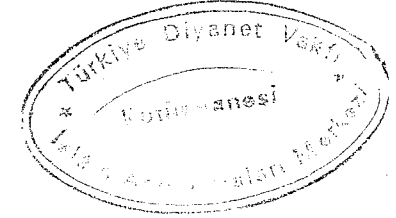
Belgegeçer: (0212) 520 53 63 - Telefon: (0212) 511 10 06 (pbx)

Türk Dünyası Araştırmaları

Sayı: 164, İstanbul, Ekim 2006, 139-146.

-Balıkesir
-Zağanos Mehmed Paşa

XVIII. YÜZYILDA ZAĞANOS PAŞA'NIN BALIKESİR'DEKİ VAKIFLARI HAKKINDA NOTLAR*

Yard. Doç. Dr. Nahide ŞİMŞİR**

ÖZET

Zağanos Paşa, Fatih Sultan Mehmed'in lalası ve-Fatih devri devlet adamlarından biridir. İstanbul'un fethinde önemli rolü olmuştur.

Tebliğimizde, Zağanos Paşa hakkında genel bir bilgi verilmiştir. Zağanos Paşa'nın Balıkesir'deki vakıfları ile ilgili, Osmanlı arşivindeki XVIII. yüzyıl ait arşiv malzemesinden istifade edilmiştir. XVIII. yüzyılda Zağanos Paşa'nın Balıkesir'deki vakıfları, bunların durumu, vakıf görevlileri, vakıf gelirleri, yöneticileri ve bunlarla ilgili problemler üzerinde durulmuştur.

Anahtar kelimeler: Zağanos Paşa, Fatih Sultan Mehmed, İmarethane, Sitti Hatun, Çandarlıoğlu Halil Paşa.

1. Zağanos Paşa'nın Hayatı

Zağanos Paşa'nın kimliği hakkında ayrıntılı bilgi bulunmamakla birlikte, Zağanos isminden ve Anadolu Hisarı'nda yaptırmış olduğu burca konulan kitabede geçen "Zağanos Paşa bin Abdullah" ibaresinden dolayı Türk olmadığı, Arnavut ya da Rum asıllı olduğu rivayetleri bulunmaktadır. Bununla birlikte Zağanos/Zağanoz kelimesi eski Türkçe'de bir nevi "şahin" anlamına

* Bu makale 14-19 Haziran 2004'te Varşova CIEPO-16'da tebliğ olarak sunulmuştur.

** Balıkesir Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü.

al-Risāla al-miṣriyya, ed. 'A. Hārūn, in *Nawādir al-makhtūṭāt*, i, Cairo 1951, 53-4; Ibn Taghribirdī, *Nudjūm*, Cairo n.d., v, 376-8.

2. Edition. *Diwān*, ed. H. Naṣṣār, Cairo 1969.

3. Studies. Naṣṣār, *Zāfir al-Haddād*, Cairo 1975; M. Zaghūl Salām, *al-Adab fi 'l-ʿaṣr al-fātīmī*, Alexandria 1994, 161-95; Sh. Ḍayf, *Ta'riḫ al-adab al-'arabī*, vi, 'Asr al-duʿwā wa 'l-imārāt, Cairo 1980, 176, 251-6; M. Kāmil Ḥusayn, *Fī adab Miṣr al-fātīmīyya*, ²Cairo 1963; A. al-Nadīdjār, *al-Intādī al-adabī fī madīnat al-Iskandariyya fi 'l-ʿaṣr al-fātīmī wa 'l-ʿayyūbī*, Cairo 1383/1964, 105-9, 149-55, 158-9, 164, 175-7, 181, 183-5, 202-3, 207-9, 234-5; 'Abd al-'Alīm al-Ḳabbānī, *Ma'a 'l-shu'arā' aṣhāb al-hiraf*, Cairo 1967, 9-32. (HUSAYN NASSAR)

AL-ZAFRA, conventionally Dhafarah, the interior region of the shaykhdom of Abū Zaby [*q.v.*], now a constituent of the United Arab Emirates [see AL-IMĀRĀT AL-'ARABIYYA AL-MUTTAHIDA, in Suppl.], the undefined southern frontier of which marches with the easternmost part of Saudi Arabia. Al-Zafra forms the traditional territory of the Banū Yās [*q.v.*] and the Banu 'l-Manāṣīr [*q.v.*].

Bibliography: J.G. Lorimer, *Gazeteer of the Persian Gulf, Oman and Central Arabia*, Calcutta 1908-15, ii.A, 412-26. (ED.)

ZAGHANOS PASHA (Greek forms Zāganos, etc., cf. Moravcsik, *Byzantinoturcica*², ii, Berlin 1958, 128-9), Ottoman official and general of the 9th/15th century, Grand Vizier 1444-52 and commander-in-chief of the army 1452-64, in which last year he probably died. He was an ex-Christian of the *deuṣhīme* [*q.v.*], possibly of Greek or Albanian origin, and was both the son-in-law of sultan Murād II and father-in-law of Mehemmed II [*q.vv.*].

He was tutor and chief counsellor of the latter, together with the second vizier, Shihāb al-Dīn Paṣha. The two of them exercised considerable influence over Mehemmed in persuading him in 1453 to pursue the siege of Constantinople when the Grand Vizier Khalīl Paṣha Djandarlı [*q.v.*] had temporarily considered lifting the siege for fear of possible Western intervention. After the conquest of the city and the execution of Khalīl, Zaghanos replaced him in his office, with a new tradition "whereby the most important positions in the central government were filled by the slaves of the sultans" (S.J. and Ezel K. Shaw, *History of the Ottoman Empire and modern Turkey*, Cambridge 1976-7, i, 58; cf. Uzunçarşılı, *Osmanlı tarihi*, ³Ankara 1988, i, 430-1, 439-40, 479, 499, ii, 9-10; C.H. Imber, *The Ottoman Empire 1300-1481*, Istanbul 1990, 153, 156). In the preparations for the final assault on Constantinople, Zaghanos had played an important role in preparing pontoons and siege engines, and he also shared in the construction of Rūmeli Hīṣārī on the European shore of the Bosphorus (see S. Runciman, *The fall of Constantinople*, Cambridge 1965, 110-11, 118-19, 162-3; A. Savvides, *Constantinople in a vice. Some notes on Anadolu Hisarı (1395/6) and Rumeli Hisarı (1452)*, in *Acta Patristica et Byzantina*, viii [Pretoria 1997], 144-9; Imber, *op. cit.*, 146, 155 ff.). Both he and Shihāb al-Dīn were summarily dismissed in 1456, and Zaghanos was exiled to Anatolia. But this exile was only brief, for he soon appears as governor of Gallipoli [see GELIBOLU], of Thessaly [see TESALYA] and of the Morea [see MORA] between 1457 and 1463 (see Savvides, *Problems of the Ottoman conquest and the spread of the conqueror in the Thessalian area* [in Greek], in *From Byzantium to the Turkish domination...*, Athens 1997, 296).

In October 1459 he succeeded Ismā'īl Paṣha as *kapudan-i deryā* and with his fleet attacked the Latin

garrisons in Samothrace [see SEMEDIREK] and Thasos [see TASHÖZ], and from spring 1460 he was involved in the conquest of most of the Byzantine despotate of the Morea as well as of eastern Attica and Boeotia. His atrocities in the Morean campaign led to his eventual replacement in the governorship there, according to Chalcocondyles (see K.M. Setton, *The Papacy and the Levant*, Philadelphia 1976-8, ii, 220-2; Uzunçarşılı, ii, 25; Savvides, *Morea and Islam, 8th-15th centuries: a survey*, in *From Byzantium to the Turkish domination*, 319 n. 173). He then completed the annexation of the Florentine duchy of Athens (1460), executing at Thebes its last ruler (see Savvides, *The Ottoman conquest of Thebes and Levadeia* [in Greek], Athens 1993, 36, 58-9). In 1463 he became commander-in-chief of the army and possibly governor of Macedonia, and it was at this time that he took into his harem Anna, daughter of the last Byzantine emperor of Trebizond [see ṬARABZUN], eventually forcing her to adopt Islam. He died soon afterwards, probably in 1464.

Bibliography (in addition to references in the article): A. Nîmet, *Die türkische Prosopographie bei Laonikos Chalcocondyles* [sic], Hamburg 1933, 42-4; F. Babinger, *Mehmed the Conqueror and his time (1432-1481)*, Princeton 1978, index; Uzunçarşılı, i-ii, index; Setton, *op. cit.*, index; E. Trapp et alii, *Prosopographisches Lexikon der Palaiologenzeit*, fasc. iii, Vienna 1978, no. 6.415; Savvides, *Notes on Zaghanos Pasha's career*, in *Jnal. of Oriental and African Studies* [Athens], x (1999); and see the *Bibl.* to MEHEMMED II. (A. SAVVIDES)

ZAGHARDJĪ BASHĪ (ت.), the title of one of the three commanders who formed the *diwān* or administrative focus of the Janissary corps of the Ottoman army (the other two being the Shamsundjī Bashī and the Turnadjī Bashī). Since *zaghar* means "hound" and *zaghardjī* "keeper of the hounds", the *orta* or company of the *zaghardjīs* (no. 64 in the Janissary corps) was probably in origin part of the hunting force of the early Ottoman sultans (cf. also the Segbāns [*q.v.* in Suppl.]).

Bibliography: İ.H. Uzunçarşılı, *Osmanlı devleti teşkilâtından kapı kulu ocaklar*, Ankara 1943-4, i, 199 ff.; Pakalın, iii, 645-6; Gibb and Bowen, i, 315; and see YENİ ÇERI. (ED.)

ZAGHĀWA, the name given to a part Saharan, part-Sahelian tribe or people, who inhabit parts of the Republics of the Sūdān and Chad. They appear in the mediaeval Arabic sources and in more recent travel and anthropological literature in three distinct contexts:

(a) A pagan, albeit superficially Islamised, divine monarchy, which held sway within the existing territories of Wadai (Wādāy) and Kanem. E.W. Bovill, in his *Caravans of the Old Sahara*, Oxford and London 1933, remarked (264) that "Probably no event in the history of the Western Sudan had more far-reaching consequences than the Zaghawa invasion. Unfortunately we know nothing of its circumstances—how it came about, or the manner of its achievement", but H.A. MacMichael in his *The tribes of Central and North Kordofan*, 105-10, found it hard to quote solid historical evidence to justify this claim. Islamic sources are silent about such an "invasion". The Zaghāwa are described, in some detail, by several Arab geographers, notably al-Ya'qūbī (d. 259/872-3); al-Muhallabī (d. 380/990), quoted by Yāqūt in his *Mu'djam al-buldān*; and al-Idrīsī (d. 548/1154) in his *Kitāb Rudjdjār*. The Zaghāwa were, in part, Berber-speaking (the Ṣadrāta) and were semi-sedentary. They possessed a capital that was located in the region of Borkou (Burkū).

Arařtırma-Inceleme Dizisi

ZAĞNOS PAŞA

MUHARREM EREN

İlâveli Baskı

Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Demirbaş No:	48771
Tasnif No:	929 ZAG

ZAĞNOS
KÜLTÜR VE EĞİTİM VAKFI

Balıkesir - 1994

Muharrem Eren

ZAĞNOS PAŞA

15 MAYIS 2001

*Bu naçiz eserimi,
Gazi Zağnos Mehmed Paşa Hazretlerinin
aziz ruhuna hediye ettim. (Muharrem Eren)*

Adres :

Muharrem Eren
Karaoğlan Mh., Çatal S. No. 24/A
Tlf. 17093, Kod: 10100 - BALIKESİR

Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Dem. No:	67305
Tas. No:	929 Z A Ğ

BALIKESİR LIONS KULÜBÜ
DERNEĞİ

Mortaş İş Hanı Kat. 4 No: 110

Dernek No: 10.10.170

İstanbul 1987

230467

Dergi / Kitap
Kütüphanede Mevcuttur

19 AGUSTOS 1993

İSLÂMDA VAKIF

Zağanus Paşa ve Zevcesi Nefise Hatun Vakfiyeleri(*)

ALİ HİMMET BERKİ

Vakıflar Umum Müdürlüğü Arşivinde kayıtlı bulunan Zağanus Paşa ve Zevcesi Nefise Hatun vakfiyelerinin fotoğrafisini ve tercemelerini neşrediyoruz. Bu gibi tarihi vesikaların neşri çok faydalı ve lüzumlü bir iştir. Etüd edeceğimiz bu vakfiyeler muhtelif neviden vakıf ve şartları ihtiva etmektedir. İzahatımızın istinat ettiği hukuki esasların lâyikiyle anlaşılabilmesi için burada İslâmda vakıf ve vakıf hukuku hakkında biraz malûmat vermeyi münasip bulduk.

Yer yüzünde mevcut İslâm belmeleri bir çok vakıflarla malâmaldır. Her hangi bir İslâm şehrine gidilse mescid, cami, medrese, mektep, hastahane, kütüphane, köprü, müsafirhane, kabristan gibi yer yer mâmur veya harap hayrî ve insanî mücsseselere ve bunları yaşatmak için muhtelif vakıf akarlarına rastlanır. Bunlar yalnız hukukî manada sahih vakıflar olmayıp vakıf akarlar arasında bütün nevileriyle

irsadi vakıf denilen tahsisat nev'inden vakıflar vardır.

Okuyanlara icmalen bir fikir verebilmek için evvelâ sahih vakıflarla tahsisat kabilinden olan vakıfları izah edelim.

Vakf-ı sahih : Bir malı müebbeden menfaati insanlara ait olmak üzere âmme milki hükmünde olarak temlik ve temellükten men'eylemek diye târif olunur. Fıkıh kitaplarında âmme milki hükmü yerinde "Cenab-ı Hakkın milki hükmünde" ibaresi sevk olunur ki, âmme milki hükmünde demektir.

Vakıfta Te'bid matlub olduğundan, vakfedilecek malın asıl olarak gayr-i menkul olması ve tasarrufun lüzumu bakımından vâkıfın milki bulunması şarttır. Ancak kitab vakfı gibi halk arasında vakfedilmesi mütearef olan menkullerle bir çiftlikte bulunan âlât ve edevat ve hayvanat gibi menkullerin gayr-i menkule tebean vakfiyeti caizdir.

Vakfolunan mal intifa' itibariyle iki nevidir. Biri aynile intifa' olunan, diğeri vâridatiyle intifa' olunan mallardır. Mektep, kütüphane, mescid ve cami, hastahane, müsafirhane, yol, köprü, çeşme, havuz, kuyu, kabristan gibi yerler aynile, asıl maksadı idameye hizmet eden han, hamam, mağaza gibi musakkaf olan yerlerle arsa, mezrea, orman gibi musakkaf olmayan yerler, varidatı ile intifa olunan yerlerdir. Birinci nev'e âsar-i hayriye ve ikinci nev'e musakkafat ve müstagallât-ı vakfiyye denir. İkinci nevi vakıf, asıl gayeyi yaşatmak ve yardımı temin etmek içindir.

Fıkıh kitaplarında beyan olunduğu ve kadim eserlerden de anlaşıldığı üzere İslâmiyetten evvelki ümmetlerde dahi vakıf tasarrufu mevcuttu. Ancak esas ve hükümleri tanzim edilmiş hukukî bir mevzu halinde değildi. Âmme menfaatine tahsis olu-

(*) Vakıflar Umum Müdürlüğü zaman zaman ecdadımızın vakfiyeleri ve hayır eserleri hakkında dergiler neşretmekte ve fasıla ile neşriyatına devam etmektedir. Şimdiye kadar İrfan kütüphanemize üç cilt ihda etmiştir ki, her cilt zengin, tarihi vesikalarla beraber vakıf mevzuu ve hâtıraları etrafında selâhiyetli kalemlerin pek faydalı yazılarını ihtiva etmektedir. Vakıflar Umum Müdürlüğü bu meşkûr mesâisiyle eslâfın fazilet, feragat ve fedakârlik gibi yüksek hasletlerini müstakbel nesillerimizin nazar-ı gurur ve iftiharlarına arzederken aynı zamanda onlar için dünya ve ahirette mucib-i saadet olacak imtisal nûmuneleri vermiş oluyor.

Bu hususta durmadan çalışan sayın Umum Müdür Orhan Çapçı ile değerli mütetebhîmiz Halim Baki Kunter'e ve arkadaşlarına devamlı muvaffakiyet dilerim.

Gösterilen teveccühe binaen bu defa neşredilecek dergiye konmak üzere ben de Zağanus Paşa merhumla zevcesi büyük Türk hanımı Nefise hatunun vakfiyelerini intihap etmiş bulunuyorum. Ümit ederim ki, mucib-i ibret ve gayret olur.

Arařtırma-Inceleme Dizisi

ZAĞNOS PAŞA

MUHARREM EREN

İlâveli Baskı

Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi Yayın ARGİT Bölümü	
Dem.No.	118095
Tes.No	929 216

ZAĞNOS
KÜLTÜR VE EĞİTİM VAKFI

Bahkesir - 1994

M 7000